

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(VI.)

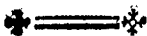
A' TS. ÉS KIR. FELSÉG' KEGTELMEVEL

Indult BÉTSBÖL Kedden 19. Jánariusban, 1796.

B é t s.

Minekutánna Felséges Afzfonyunk, a' minapi szerentsés szülése után következett 6 heteket, a' körülállásokhoz képeest frifs állapotban el-töltötte volna, a' közelébb múlt Vasárnap az Udvari temomban, a' hova nagy számu férjfi és afzfony reni Fő Méltóságok a' leg fényesebb gálában fel-gyükeztenek vólt, közönségesen meg-jelenvén, bé-rattatott. Az nap estve mind két Udvari theatrokon ingyen való bé-meneteli játékok vóltak. Ezen estve Hertzeg *Lichtenstein Aloisiusnál* ágános *Bál* tartatott, a' mellyen a' Fels. Udvar is meg-jelenni méltoztatott.

F

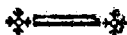
Gróf Klerfe', a' min értették, már visszsa indult a' táborhoz, és, a' hallomás szerént, *Basel* felé vette úttyát.

Prágai, *Baruch Hanna* nevű 'Sidó' afzfony, e. h. 13-dikán a' *K. Cath.* Hit' ágazatai szerént, itt *Bétsben* a' *St. János* templomában megkereszteltetett.

A' *Bétsi Udv.* Ujjságban, a' Haza-beli kereskedésre és gazdálkodásra nézve, két megjegyzéseket olvasunk:

1)ször. A' *Dunán* felállott esmeretes Haza-beli **Kereskedő Társaság**, már még az 1793-dik esztendőben is elküldött egy néhány gabonával terhelt hajókat egész a' *Fekete tengerig*, *Sulinához*. A' hajók ekkor ott hagyattak. A' hajós Kapitány azonban uj esmerettséget szerezvén magának ezen hajózás' dolgában, 1794-ben esmét útnak indult 7 hajókkal. Valamint az első, úgy ez a' transport is szerentsésen megérkezett *Sulinához*: hanem most már visszsa-jövet is uj próbát tett az említett Kapitány. *Kularas* és *Attenze* mellett t. i. *Oláh országi* sóval meg-rakván 7 hajót, azokat 20 lavaknak és 120 embereknek segedelme által, egész *Belgrádig* fel hozatta, a' hol *Décemb. 15-dikén* szerentsésen megérkezett. Ez annyival nevezetesebb próba, hogy a' *Dunának* veszedelmes helyei és sebefsége miatt, eddig legfeljebb 600 mászás hajókkal jártak a' *Törökök*; és ilyen nagy és terhes hajókkal, mint ez a' Kapitány, próbát se tettek, 's-még úgy-is gyakran kárt vallottak. — Hozott az említett Hajós Kapitány 9 különös nemű *Befsarábiai* juhakat is. Hetinek, rövid, gömböjű, és két felé hasadt, a' más kettőnek pedig, felette hosszú farkai vagynak. Az ő gyapjaik olyan fainok mint a' fejem.

2)ször. Az *Ákátz fának* (*Robinia-Spendo-acacia*) felettébb való hasznossága irattatik-le, és az ő termesztése javasoltatik a' gazdáknak.

Frantzia Orfzág.

Minthogy A u s t r i a i B e l g i u m, Frantzia orfzággal már egygyesülve vagyon: erre való nézt, a' Directorium a' 600 Millió Livrányi pengő pénz-ből álló erőltetett költsönből, ezen Franco-Belgák nak is akart juttatni valamit. A' 9 Departamentomok 70 milliókat tartoznak fizetni kész pénzben: Assignatában pedig 7000 Milliókat; mint-hogy 1 pengő Livráért, 100 Livrát bé-vezzen a' Directorium Afsignatában. A' veretlen ezüstöt és aranyot kész pénzben vezzi-bé.

(A' múlt ujjságunkban irtuk vólt, hogy decretálván a' Törvény-hozok ezt a' 600 Milliókból álló kéz pénz--beli erőltetett költsönt: a' következő nap 24 Livrányi kéz pénzért, tsak 4300 Livrákat adtak Afsignatában, holott az az előtt való nap, 6000-ret is adtak. Mi némü mesterséges maximákat rejtett-el a' Directorium (a' melly első projectálója vólt ennek az erőltetett költsönről való plánumnak) ebbe: meg lehet a' következő jegyzésekből érteni. . . . El-söben, el kellett azt a' néppel hitetni, hogy ennek a' költsönnök bizonyos zálloga leszen. Azért rendeltetett tehát, hogy ne tsak a' Nemzeti jofzágok kötetödyenek-le, az ezen költsönről adattatandó kötelező levelekben: hanem, hogy azok, a' kiknek nem találna tettzeni a' Nemzeti jofzág, vagy pedig nem tartanak azt elég bizonyos zállognak, a' rajtok fekvő adóbol minden esztendőben huzhafsák-le egy 10-zed részit annak a' summának, a' mit most a' Statusnak költsön adnak. Így 10 esztendők alatt magok megfizetnek magoknak. . . . De hát nem tarthat-e' a' Directorium attól, hogy, mivel ő ebben a' költsönbök leg alább most egy előbb, 1 Livrányi kész pénzért el-vezzen 100 Livrányi Afsignatát; az emberek pedig most 1 Livrányi kész pénzért 200 Livrányi Afsignatát is kapnak másutt: az Afsignatákat mindenünnen ölfzefzedik, és a' Directoriumnak a' 600 Millió Livrányi kész pénz helyett, mind Afsignatát adnak esmet költsön? Erre az ellen-vetésre azt feleli a' Directorium: hogy ez az ellen-vetés egészfzen lehetetlen; mert,

nints is annyi Afsignáta az egész országban. P. o: a' Directorium' Decretoma fzerént minden eddig ki-adott és még ez után is az Afsignáta-nyomtató réz tábláknak öfzsze rontatásokig ki-adattatandó Afsignátáknak egész summája leg feljebb 40 Milliárdokra (40 ezer Milliókra) mehet. Már pedig, ha a' Frantziák minden Livra kész pénz helyett, 100 Livrányi Afsignátát akarnának a' Directoriumnak ezen erőltetett költsönben fizetni: úgy nekik 60 Milliárd Livrányi Afsignátájoknak kelleni lenni; mért 600 Millió 100-zal sokorozva, 60 Milliárdot (60 ezer Milliót) tefzen. . . . De ha úgy fog az árra nevedekni az Afsignátának, a' hogy az erőltetett költsönnek decretaltatása után egy nap nevedekett: úgy a' Frantziák is nem sokáig adnak a' Directoriumnak 100 Livrát Afsignatában inkább, mint 1 Livrát kész pénzben. . . . Ezen az okon decretáltatott továbbá, hogy a' Directorium tsak bizonyos ideig (p. o. a' *Sequanai*, vagy régi neve fzerent, *Párisi* Departamentomban tsak Jan. 4-dikiig) veszen-bé 100 Livrányi Afsignátát 1 Livra kész pénzben. — Nem lehatt azt gondólni, hogy ő az után is el ne vegye az Afsignátát: sőt a' mint gondólni lehet, a' papirofs' fogyásához, és az árrának nevedekésihez képeest, ő is nagyobb árrát szabja annak Jan. 4-dikén túl. P. o: el-fog talám 50 Livrákat is papirosban, 1 kész pénz Livraért venni. Az után talám 25-töt, 's-kevesebbet is. Mert, ezzel a' 600 Milliókból álló erőltetett költsömmel, nem tsak azt a' tzélt reméli el-érni a' Directorium, hogy az Afsignáták' summájának ujj szaporitása nélkül, most hírtelen pénzt tsináljon: hanem, hogy az Afsignáták' betsit, a' mellyekért már majd semmit nem akart senki adni, vízfza szerezhesse. Ezért mondotta *Sieyes* is a' napokban az *Öt-százak* közt, hogy ez a' plánum meg fogja tartani a' Hazát: hanem, oldal-félt való efzközök is kévántatnak melléje. Ilyen oldal-félt való efzköz már a' többek között, a' mi most nem rég decretáltatott: hogy a' Nemzeti épületeknek, 's-minden egyéb ingo-bingó Nemzeti portékáknak, a' mik a' Statusnak Institutumaihoz 's-hadi kézületeihez nem szükségesek, nagyobb részeket, a' Directorium

haladék nélkül el-adhafsa, 's-kézf pénzt tsináljon belőlök. — A' mi azt illeti végre, hogy ezt az erőltetett költsönt valamely bizonyos lábon lehessen fel-hajtani: leg bizonyosabbnak találtatott az, ha mértéknek az adót vegyék-fel; hogy t. i: a' ki több adót fizet, az ebbe a' költsönbe is többet fizessen. Minden közönség' jegyző könyvibe fel vagyon írva, hogy ki-ki mennyi adót fizet; a' ki több adót fizet, annak a' tehetsége és birtoka is nagyobb, s-több e' félek. . . . Számtalanok azok a' flumságok, a' melyeket a' Directorium, ezen planumában ki akart mutatni. Bizzuk a' dólgot az időre és a' környülál-lásokra; ezek szokták minden találmányoknak tökél-letes vagy tökéletlen-voltát, ki-bonyolgatni.)

Nem régen irtuk vólt, hogy valami Kereske-dők' Finantz-Társasága is akarna fel-allani *Párisban*. Már most ez iránt is határozás tétetett a' Törvény-Hozók' Tanáttságában, melly szerezént meg-engedtetik a' Directoriumnak, hogy ezen Kereskedők Finantz-Társaságával alkuba erezkedhesék, és ha ez arra igéri magát, hogy a' Respublika' javát a' maga gazdagsá-ga és *credittye* által elő segélleni fogja: úgy a' Di-rectorium a' Nemzeti erdőknek nagy részit által bo-tságathattya neki a' használsra. Az erdőknek tsak némely része vagyon az el-adásra rendeltetve. Né-mellyek tsak 30 efsztendeig tartó haszon-vételre adat-tatnak árendába. — Az erdők, örökségek és Kaste-lyok, a' mellyek fel-daraboltatva, és akar hogy, haladék nélkül örökös árron el-adattatnak, ilyen ne-vűek: *Mádríd*, *Bagatelle* (mellyek közzül az első a' *Provencei*, a' másik pedig az *Ástésiai* Gróf tu-lajdona vólt, és mind kettő a' *Boulognei* erdőben vagyon) *Meudon*, *St. Cloud*, *Vincennes*, *Choisy*, *Marly*, *St. Germain*, 's-több mások, a' régi Prin-ceknek minden palotáik és Kastellyaik.

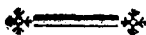
Ugy kezdenek itélmi *Párisban*, hogy, ha a' 600 Milliók most bé nem találnek is jöni egészfen az erőltetett költsönből, valami 2 vagy 3 száz Mil-liók tsak ugyan bé fognak tsalhatatlanul jöni: a' Ke-reskedők Finantz Kompániája is elő fog pedig egy ennyit állítani. — A' Directorium kívánságára kö-

zelébből esmet 50 Milliányi kész pénzt adatták a' Törvény-hozó Tanácsok a' Hadi Minister keze alá; és úgy gondólják, hogy már ezen-túl mindent kész pénzel akar fizetni az Ország-ló-szék.

„Bizonyosá tévén a' Directorium magát ilyen formálog (így ír egy 29-dik Décemberi *Párisi* levél) még egy ujj táborozáshoz kívántató költség felől: már az óta arra fordította minden igyekezetit, hogy az *Administrációba*, a' leg szorosabb gazdálkodást hozhassa-bé. Egy jelentést is intézett közelébből a' 6 Ministerekhez, a' mellyben azt parantsólja-meg ezeknek, hogy az ő igazgatásoktól függő minden Tiszt-viselők Tanácsait annyi számú tagokra vigyék-le, a' mennyik csak el-kerülhetetlenül szükségesek az *Administrációhoz*. — „Nem csak parantsolással pedig, hanem példa-adással nyuljanak a' dologhoz (így szollittya-meg a' Directorium a' Ministereket) mert, mihelyest a' Felső Hivatal magakörül kezdi leg előbb is tenni a' leg kedvezés nélkül valóbb reformációkat: azonnal minden alsobb rendűek ahhoz alkalmaztattyák magokat. &c.

Egy más *Párisi* levél a' Frantzia táboroknak elrongyoltatódásokon szomorkodván, így írja-le azokat: — „A' mi 1792-dik-beli 150 ezer fejből álló Régularis seregeinkből, 15 vagy leg feljebb 20 ezer emberek vagynak még a' határ-szélen. Ugyan az 1792-dik esztendőnek a' végén kötelezték volt még magokat valami valóságos *Volontérok* arra, hogy ők 2 hónapokig, a' míg t. i. az akkori elrongyoltott seregek magokat rendbe szedhetik, a' Hazát megtalmazzák. El-telvén akkor a' két hónap, nem botsátattak-ki a' nevezett *Volontérok* a' katonaságból. Valami 30 ezerre lehet számlálni, a' kik még életben vagynak közzüllök. Mind együtt 50 ezer emberre lehet tehát számlálni a' Régularis Frantzia katonák' számát. A' többi az úgy nevezett *nép-massa*, vagy az 1793-dik és 94-dik esztendő-beli *Requisitzió* által özfze-gyült, de már nagy részint hazalvadott 16—25 esztendő's *Fiatalok*' serege. A' melly

seregek most takarodnak a' hátár-szélek felé, azok, rész szerént a' magokat a' tábortól haza lopott 93-dik és 94-dik beli Requisitzióhoz tartozó Fiatalok, rész szerént olyan ifjak, a' kik az olta töltötték-bé a' 16 élfztendőt. „ — Utoljára azért zugolódik ez a' *Párisi* ujság-író, hogy mi okon vesztegeti a' Directorium már most ezeket a' sok Fiatalokat a' tsatázó mezőn? midőn azok már most ott nem egyébre valók lehetnek: hanem, hogy az el-nyert tartományokat Frantzia országnak meg-tarhassák, az az, hogy a' Directoriumnak ország-hodoltató Systemáját elő-segéljék: pedig attól egész Frantzia ország ifzonyodik, 's-több e'félék.

A' Directorium azt a' projectomot terjesztette az Öt-százak' elibe; hogy, mivel Paris városa, minden Contra-revoluzionistáknak fő-quartélyja, és minden szabadság-ellen ösfze-esküdtek' gyülekezetinek közép ponttya: erre való-nézt még egy 7-dik Ministert is kell tenni, a' kire tsupán tsak a' *Párisi* politzia legyen bizattatva. — A' Dolognak meg-*vis*gálása Commiffióra bizattatott.

Közelebbről egy *Gelin* nevü Emigránst giljotineroztak *Párisban*, a' kiről az iratik; hogy a' 16-dik *Lajos* testvérinek *Monsieurnek* lett volna *Émissári-ussa*; 's-hogy teméntelen sok hamiss Afsignatát, egyéb írásokat, és egy nevek-laistromát is találtak volna nálla, a' kik mind arestaltatván, az olta mind kérdőre vonattattak. Írják rolla azt is; hogy az első examenben mindgyár ki-vallott mindent, a' többek között, hogy ő Emigráns. Mint Emigráns tehát, már meg is ölettetett.

Az *Olosz* Frantzia tábor olyan ajánlást tett a' Directoriumnak, hogy a' maga 200 ezer Livrányi kész pénzből álló egész zsoldgyát, a' hazának ajándékozza. Egyszeremiud arra kéri ez a' tábor a' Directoriumot, hogy ezeket a' 200 ezer pengő pénzből álló Livrákat fordítsa arra, hogy nekiek oda *Olosz* országba minden szükséges hadi készületeket sietve szállittasson, 's-ilyen módon tegye

könnyebbé nekiek, az ujj győzelmekre vezető úta-
kat. — (Ezek itt még nem készülnek ez szerént
a' békeféhez.)

A' Directorium ezt a' Hirdetést tétette N i v o s'
5-dikén (Déc. 26-dikán) közönségisé a' Frantzia
nép között: — „

„A' Törvény-hozó Gyülés és a' Bé-töltető Di-
rectorium, ugyan azon egy indulat által lelkesített-
vén, álhatatos szorgalmatofsággal igyekezte fel-ta-
lálni a' Nemzeti Credit' helyre-állítására szolgáló
eszközöket. Lehet remélleni, hogy az a' Segedelem-
kút-fő (az erőtetett költsön), a' melly már a' vég-
re-halytás végett a' Directoriumnak által vagy on ad-
va, a' mi inségeinknek végső határja-felé fog ben-
nünket vezérelni.

„A' Directorium] mindent el fog követni, hogy
ezen segedelemnek fogamatofságát mennél hathatósab-
bá tehesse. A' vizsgál-élések töveftől ki-tépettet-
nek; az Administratzióknak minden ágazataiban a' leg
szorofsabb igafsághoz szabott reformatziók fognak
elő-vétettetni; a' Constitutzió minden részben bé-
töltetik; az Emigránsok, tágitás nélkül üldöztetni fog-
nak; a' Törvénytelenfé (vagy, a' mint némelleyek
szeretik nevezni, a' Fejetlenség) törvényes határok
közzé szorittatik; a' Factzióknak végre minden ne-
mei, egy formájú tüzefféggel ki fognak gyökereftül
együtt tépettetni.

„Pátrióta indulatu, kagyés, és értelmes Ágen-
sek fogják a' Republikának minden részeiben a' tör-
vényeket és a' Kormány-szék' rendeléseit bé-töltet-
ni; és ha ez, a' sok féle eszközök' meg-választásában,
a' mellyek iránt a' Directorium egyszersmind kéntele-
nítettett határozást tenni, a' sok *intrigák* miatt né-
mellykor hibázni talált: igyekezni fog ő azoknak
jóvá-tételin egész ereje szerént majd, a' midön a' do-
log maga-magát hibásnak lenni ki-mútattya.

„Tsak ez a' vigyazoság az az egy eszköz, a'
melly által a' Státus, minden maga szükségeinek ele-

get tehet; a' melly az eleségnek arrát az emészto emberek' költséginek mértékire le-fzállithattya; és a' melly végre, azoknak a' mi derék seregeinknek, a' mellyek a' leg terhebb szükségeknél közepette Hérosi állhatatóságot mutattak, és a' mellyek a' Respublika' ditsőségeért és javaért való tünődésben, a' magok szükségeikről soha még csak nem is emlékeztek, minden szükségeiket ki-pótolhattya. . . . .

Azonban kötelesek vagyunk meg-előzni benneteket annak tudtokra való adásával, hogy az utolszor lélekzö Rojáliták és pénz-kupetzek, öfzfye vettett vállakkal dolgoznak azon plánum (az erőltetett költsön) ellen, a' mellynek tökélltesedése végső veszedelmet fogna nekik okozni; bizonyosokká vagyunk tétetve a' felöll, hogy *Anglia*, kints-tárt nyitott azért, hogy nállunk a' kész pénzt meg-drágithasra; 's-hogy *Caj* pénz-kupetzek nagyibáldozatokat tettek légyen azért, hogy a' mi plánumunknak jó kimenetele felöll való reménséget el-olthasák: de gyönyörüség más felöll éreznünk azt; hogy az *Assignáták*' bersinek ezen mesterséggel tsinált le-fzállása, csak addig állhat-fenn, míg az erőltetett költsönnek az első része fel-halytódik; hogy akkor a' meg-fogyatkozó *Anglus Guinék*, esmet hajó-törést fognak még egyszer a' Szabadság' találmányos eleméséginek kö-fziklájánál szenvedni: 's-hogy végre ezen kemény szivü embereknek tulajdon romlása, a' kik bennüket a' magok telhetetlen kívántsisaik által emésztenek, a' magok mesterkedéseiknek leszen a' gyümöltse.

„Hat esztendei Revolutzió által meg-világosított Frantziák! ne engengyétek által ezen kívántsi telhetlenségnek azt a' gyümöltst, a' mellynek bé-szedése titeket illet. Ne engedgyétek a' pénz-kupetzeknek játékjaik által el-tsabittatni magatokat; a' kik, hogy a' mi *creditünket* kitsinyithesék, 's-hogy az eleség' arrát, a' melly az ő leg nagyobb Speculatiojok, nevelhesék: most a' leg lármásabb történetekről beszéltetik a' hazugság' száját és a' hitek'-fezetett Journalistákat, majd esmet azt hírléttetik,

hogy a' Directorium kerüli a' békeféségnek minden fel-tételeit; holott az ő kivánságának egész tárgya a' békeféség, és tsak a' mi ellensegeink távoznak attol. Egy nemes indulatu borszankodás kettőztesse kurázsitokat és örökődésfeket. Tsak a' ti közönséges egygyesedéserek fogja jó kimenetelre vezérelni azokat az eszközoiket, a' mellyek a' szükölködöket a' magok kenyerek, a' tehetős embereket pedig a' magok életek és javaik iránt, bátorságba helyeztethetik. . . . Mi pedig, a' mi bennünket illet, kiknek örök-ké a' Respublika' meg-tartásának ohalytása völt leg erőfésőbb segedelmünk, tsak az elő-fzámlált eszközoiket tarttyuk olyanoknak lenni, a' mellyeknek, az öfzsze-rázatot Státus tagjainak meg erősfetésire, 's a' békeféségnek, bőségnék, és creditnek vízfza téritésére, szükséges-képpen elő kell vétettetni. Mi, az igaz Hazafiaknak jó indulattyaikat azzal fogjuk elő-segélteni, hogy a' törvényeket a' leg nagyobb fzo-rossággal és leg szorgalmatosabb activitással bé-töltettyük. „

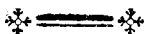
S z ö v e t t s é g e s B e l g i u m .

A' Frieslandusok' fejei felett, kemény menkövel kezdenek viselősödni a' Politicai fellegetek. A' Hollandiai fegyveres Hazafiak' feregítöl két Követek érkeztek Leovárdiába, a kik meg-hívták a' Frieslandiai fegyveres Hazafiakat, hogy külgyenek ök is Biztosokat magok közzül arra a' közönséges Gyülésre, a' mellyen Hágában közelébbrol, a' Batavusok' minden fegyveres csoporttyaiknak Biztosaik fognak meg-jelenni. . . . A' Frieslandiai Rendek, a' kik egy ilyen fegyveres Congressustol, magokra nézve kedvetlen következeseknél egyebet nem remélhetnek; 's-még azt is gondolhattyak, hogy ez a' Congressus öket még arra is kényszeritheti, hogy a' Convent iránt a' több tartományokkal értsenek egyet: ki-hírdettették, hogy 5 esztendei számkivetetésnek büntetése alatt meg ne mérészeljen ezen a' Congressuson egy Frieslandus is jelenni. Tsak ugyan 12-ten a' Frieslandiai Rendek közzül, protestáltak ezen ki-hírdetés ellen; 4-gyen pedig úgy jelentették-ki magokat; hogy ök abban tellyeséggel nem részesek.

O l o f z : O r f z á g .

Déc. 4-dikén így írt volt a' *Sárdiniai Király*,
Feldmarschallajtnánt *B. Collihoz* : — „

„Az a' vitézség és bátorság, a' melyet az én seregeim Nov. 23-dikán ki-mutattak, bennem megilletődést és bámulást gerjesztettek. Nem kevesebbé illette-meg pedig az én szívemet az az ő *Hérosi* áthatatóságot, a' melyel ők az akardályoknak és terheknek minden nemeit, és az ezfendő' alkalmatlan részinek minden kedvetlenségeit, a' veszedelmeknek közepette ki-állották. Elégséges is lett volna az ő meg-rettenthetetlen áthatatóságot arra, hogy a' magok poszttyaikat meg-oltalmazzák: ha ezeknek elhagyására őket az a' szerentsétlenség nem kényszerítette volna, a' mely az *Ausiriai* táboronn történt. Mint-hogy azonban ők az ellenségnek ereje által, sem *Sz. Bernardónál*, sem *Pietradegnánál*, sem *Intrappánál*, sem *Ronchi* mellett, vagy másutt valahol, meg nem győzethettek: hiszelkedem magamnak azzal, hogy ha meg-támodtatnak, ez után is hasonló bátorsággal ellene állanak az ellenségnek, és elméjekben fogják forgatni, hogy a' Haza' tsendésége és ditsősége, attól vagyon fel-függesztetve, hogy az ellenség elő-nyomulásának most lehessen bé-vágni az úttyat, a' mely után, a' bé-következő téli alkalmatlan időkben, tsendes nyugodalmat ígérhetnek seregeink magoknak. Az *Ausiriai* tábor is az alatt ki-potolhattya azon fegyveréseit, a' kiknek elveszése által az ő további muzdulásai most meg-akadályozódtak. A' mi egyesült erőnknek nagysága reménséget nyúlt nekünk a' felől, hogy az előbeni meg-verettetések, ezeken a' vidékeken is úgy a' hogy másutt történtek, szerentsés lépések által fognak helyre hozattatni. Az az áthatatóság, a' mely által a' mi eleink a' leg nagyobb veszélyeket fellyül tudták haladni, szolgáljon nekünk is példa gyanánt. Ez az, a' mi által magunknak azt a' ditsőséges és bátorságos békefséget meg-szerezhettyük, a' mely az én örökké a' magam kedves népének javára

és tsendefségére törekedő hévséges kívánságaimnek a' tzielja. . . . *Vittorio Amadeo.*„

Déc. 23-dikán így irtak *Turin*bol, a' *Sárdiniai* Királyi lako-városbol: — „

„Az Udvarhoz olyan kedvetlen hírek érkeztek, hogy a' Frantziák, a' nagy hóban is elő nyomultak véletlenül az *Aosta* völgyin, és az ott fekvő *Piemonti* katonákra reájok ütven, azt a' híres *Del-Principe-Thomáso* lineáját el foglalták, 's-az oltától fogva ezen a' lineán innen is kemény ki tsapásokat telznek. Két *Piemonti* kompániákat fogtak-el, és feles munitzióvol rakott magazinumok akadtak az ő kezeikre. „ . . . . (Ezek a' dólgek *Savoja* felöll kezdenek így folyni) . . . . „Egyszersmind a' *Genuai* és *Piemonti* közép határokról is olyan hir-érkezett ide, hogy az ellenség, minek-utánna magát *Ceva* melöll *Bagnáscón* és *Priolán* kereszttől *Garesió* mellé vizsfa vonta volna; és minek-utánna ez szerént azt lehetett volna felölle vélni, hogy már most a' maga tavalyi téli szállásainn esmet bizonyoson téli nyugodalomra fog szállani: *Ormeábol* és *Onegliábol* izámos segitő tsoporattyai érkezven-meg, minden gyanu felett hirtelen elő nyomult, és *Ceva* 's-*Gerasio* között *Priola* mellett, 3000 embert szállított téli táborba; a' mellyet onnan lehet ilyen meg-határozva tudni, hogy a' *Piemontiak* Déc. 16-dikán ezen *Frantzia* téli tábornak egy 10 emberekből álo patrolját el-fogták. „

Meg-érkezven az a' hir *Turin*ba, hogy a' Frantziák ilyen módon, mind *Savoja* mind pedig *Genua* felöll a' télen is mozogni kezdettek: rendelést adatott-ki a' Király minden felé, hogy a' *Militziák* takarodgyanak a' szélek felé, 's-nevezetesen *Cairo* mellett a' *Bormida* mejjékein (az *Austriai* seregek jobb, és a' *Piemonti* tábor' bal szárnya között) gyülekezzenek özfzfe. (*Militzia* tsak annyit jelent, mint *Provincialis* katonaság.)

Itt a' *Piemonti* posztokon történt közelébbrol,

hogy a' Frantziák táborától valami Respublikánus csoportosítka által akart szökni a' *Piemontiakhoz*: hanem ezek úgy vélekedvén, hogy az ellenség akar reájok ütni, a' szegény émigráló szökvényeket nagy részint mind öfzfe vagdalták.

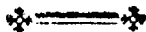
Mi némü szélveszek támadhatnak még az idén *Gibraltar* alatt, azt nem tudhattuk: hanem; hogy az *Anglusok* ezen hires várba még nem szüntek-meg *Angliából* lassan-lassan mind több-több erőtséget szállítani; hogy a' *Spanyolok* ennek szomszédságában táborot szállítottak; hogy a' vár alatt lévő kikötő-hellyben, egy 14 nagy hadakozó hajókból álló *Anglus* hajós sereg a' minden órában való ki-evezésre készen álván, az elibe adatott rendelés szerént *Cadix* felé fog innen közelíteni, és az itt fekvő Frantzia Admiral *Richeri* hajós sereginek ki-evezését és fordulását fogja szemmel tartani; mind ezeket így tudgyuk. . . . *Toulonban* is 15 nagy hadakozó hajók vagynak, egy közelébről *Livornóba* érkezett *Dánus* utazó hajónak vallástétele szerént, úgy el-készülve, hogy akar melly szempillantásban ki-evezhesenek. . . . Minden tengereket a' leg nagyobb ütközetekhez és nem békeféséghez való készüetek borítottak-el.

A n g l i a.

Londonból, Déc. 25-dikén. — „Tegnap az az izenet érkezett *Windsorból* a' Királynétől bé *Londonba* a' Státus Cancellariához, hogy a' Király jobban kezd lenni. — A' nyavalyája valami meg-hülés által okozódott volt, és ez álom-korságra (*Lethargiára*)'s-elme beli szontyolodottságra, láttatott hajani.

„*Woolwichből* és a' *Toverből* feles hadi készüetek szállittatnak *Gibraltárhoz*; vagy 3 gyalog Regimentek is fognak ugyan oda esmet útnak indulni.

„A' Frantzia Directorium olyan rendelést adott ki közelébről az *Anglusok* iránt, hogy minden szüetett *Anglus*, a' ki Frantzia országban még lakosánem lett, az egész Respublikából ki-takarodgyék.

„A' Parlamentom bizonyoson halgat a' *Pitt* javas-
vaslásából Fébr. 2-dikáig.

„A' Frantzia préda-hajók minden *Spanyol* ki-
kötő-hellyekbe igen jó szívvvel fogadtatnak az *Ang-
lusoktól* el-vett ragadományokkal. Ezek tettek is
már panaszt a' dologért: de még eddig kívánt követ-
kezés nélkül.

„Gen. *O-Hara*, *Gibraltári* Komendánsá tété-
tődött.

„Az *Ámerikai Congressus'* Frásese *Washing-
ton*, olyan jelentést tett, hogy a' *Rhode-Islandi*
Anglus Consuit Moore Thamást, nem esmerheti
többé *Consulnak*, mivel ez a' *Rhode-Islandi* Res-
publikánus Kormányozóhoz olyan ki-fejezésekkel
irt egy levelet, a' mellyek erősen meg-bánttyák a'
Szövetséges Tartományokat.

„Gen. *Paoli*, a' ki az *Anglusoknak Corsicát*
által adta, már le-telepedett *Londonban*.

Londonbol, Déc. 29-dikén. — „Az *Udvarnál*
Windsor-ban esztendőnkéntesni szott innepi cerimo-
niák tegnak el-maradtak, noha ő Felsége különben
már annyira jobban érzi magát, hogy tegnap lova-
gólt is. Hallatik, hogy *Bathba* fogna menni *Kút-
viz'* iani.

„Azok a' *Vincent* és *Peronne* nevü Urak, a'
kik a' mostani *Isle-de-Dieu*-beli expeditzió alkalmat-
ofságával, mint kémek ugy jártak bé az *Emigrán-
soktól* a' *Normándiai Chouans* partokra, szerentsé-
sen vízfza érkeztek *Güernsey'* szigetére, minek-
utánna utoljára a' nevezett partok mellett egy hajó-
törés alkalmatofságával, szinte a' tengerbe vésztek
vólna szerentsétlenül. . . . Az *Emigránsok* egészfen
reá úntak arra a' dologra; hogy *Anglia* mind csak
igen apro csoportokat küldöz a' *Chouans* partokra;
s-hogy az *Anglus* Ministerek nem fognak állatttyára
hozzá a' *Monarchiának* vízfza-állításához. Gyana-
kodni kezdenek az *Emigránsok*, hogy ennek a' há-
borunak kezdése, *Anglia'* részéről csak arra való lett
vólna; hogy a' *Frantziák* tengeri ereje el-gyengitőd-

gyék; 's-hogy a' Közép Amerikai szigetek Corsicával együtt, az Anglus Korona alá halytattathassanak. Most már tehát öszsze békélleni kívánnának a' Frantzia országi Kormány-székkell.

Londonban az idén 1836i emberek születettek a' világra, és 21,179-tzen multanak onnan ki. A' meg-hóltak között 65-tön haladták fellyül a' kilentz X-sét. Egyik éppen 100 esztendőt töltött-bé, a' mikor meg-hólt. — Egy gazdag 'Sidóné is hólt meg közelébbrol *Londonban*, a' kinek életiben a' lévén a' kedve, hogy halála után *Jerusalem*ben nyugodhassék, azt a' testamentomot tette, hogy hólt tetemeit vigyék *Jerusalem*be. Feles summát is testált úti költségre. A' késérők 12 'Sidók letznek, a' kik közzül mindenik, azon kívül hogy egész úttyok semmibe nem kerül, mind el-indulásokkal mind pedig *London*ba való vissz-érkezésekkor, két-két száz Font *Sterling*et fog fárodságának jutalmánl kapni.

Helvetziában egy kicsiny egymást meg-nem-értés esett a' napokban valami *Helvetziai* parasztlak és *Frantzia Respublikánusok* között. — Két *Virtuosus* és kedves magok viseletü *Frantziák* (igit írják-le a' a' törtenetet *Básel*ből, Ján. 5-dikén) *Olten* nevü *Solothurni* kis városotskán kereftül *Zirch* felé utazván, az ő pafsusai, mind a' *Báseli* *Frantzia Követtöl* mind pedig a' régi *Köz-jóra ügyelő Commisiótól* való, a' széleken meg-nézettettek, és jóknak találattak. *Olten* mellett a' szép vidékre való nézt gyalog utazván, egyszer elejekbe áll egy egészszen kúzsóséges ruháju ember. Minden közfönés nélkül kért kezdi tölők a' pafsust. Ezek azt elő mutatják; emez azonban le-ütü a' kalapot a' fejekről, azt mondván egyszerismind, hogy ő az *Olteni* *Bíró*. A' pafsusokrol azt mondotta, hogy az nem ér semmit; melyre nézve, mennyenek vissz-vele a' városba. Ezek protestáltak — melyre amaz a' szomszéd faluból vagy 10 parasztlak elő kiáltván, úgy el-botoltatta a' *Frantziákat*, hogy széke-
renn vitték *Arauba*. Meg-menvén a' hír *Barthe-*

lemyhez, ő mindgyár írt a' *Solothurni* Elölljárókhhoz, azt kívánván, hogy büntetődgyenek-meg (a' mint ő kifejezi) a' gyilkosok. *Solothurn*bol 2 Követek jöttek *Barthelémy*hez, a' kiket ő igen sok kérés után csak ugyan maga eibe botsátott: hanem ekkor is csak azt a' válatzt adta, hogy a' gyilkosokat büntesék-meg. Az után írt is *Barthelémy* még egyszer a' *Solothurniak*hoz, arra emlekeztetvén őket, hogy egy *Frantzia* tábor csak 3 mértföldnyire fekszik tőlök. Ez az utolsó emlekeztetés foganatos is volt; mert az után mindgyár mind a' *Biro* mind pedig a' segítők, fogságra tétettek.

Egy *Berlini* Fragmentum, Jan. 5-dikén: — „

„ . . . és végre csak ugyan ideje vala már véget vetni a' sok rontásnak. Mert mi lett volna már majd a' dolgok következése? az: hogy a' pufztító lélek hozzánk is — 's-még ki-tudgya hova is — el-juthatott volna. — A' békesség, csak egyedül meg-tartója az emberiségnek, a' mellynek egy ilyen *pralimínáris* egyezes fogja meg-vetni a' fundamentomát:

Minden Hatalmaságok olyan kötést tesznek együtt, hogy 12 esztendőök alatt egymást nem bánttyák, az az, 12 esztendői fegyver-nyúgvás leszen. Egymás birtokaik iránt költsönös kezelséget ígérnek, 's-ha valahol zenebona támad, azt közönséges erővel tsendesitik-le. Még a' *Török* is belé vonatik ebbe a' kötésbe. Az után minden Hatalmaságok tudtára adgyák *Frantzia* Orszagnak, hogy régi határjai közzé mennyen laza, és csak a' régi *Frantzia* ország respublikáskodgyék: és minden el foglalt tartományokat visszfa adván, másoknak hadgyon békét. Ha az ő mostani országlása' formája a' 12 esztendőt ki állja: akkor félbe szakadhat a' Hatalmaságok' kötése, és minden olyan szövetséget köthet, a' mellyent tettik: hanem, a' 12 próba esztendőök alatt a' *Frantziákkal* senki özfze ne szövetezzék.,,